

Jižním okrajem zasahuje obec Velké Popovice do **Přírodního parku Velkopopovicko**. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajin východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Křivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhoffera“.

Obec Velké Popovice

Rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenové, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejřtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Tráduje se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěl jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je **Kostel Panny Marie Sněžné**. Byl postaven na přelomu 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zazděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

Historie Velkopopovicka: Domovník

Pivovarská č.p. 34 Kateřina Kapalová a Václava Zimová, redakce

Už delší čas společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulsem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka pana Františka Čelíkovského.

Domek č.p. 34 „Volánkův“

Za dětství pana Čelíkovského domek patřil rodině Valtových. Starý pan Valta byl krejčí a hrával v kapele na basu. Měli syna Josefa, který byl vyučen ševcem a stal se pražským strážníkem. Po Valtových koupili domek Volánkovi a po nich domek převzal jejich syn Antonín. Jeho rodina tam žije dosud.

Valtovou neměli kluci rádi. Ona totiž Pivovarská ulička vzhledem k prudkému svahu sloužila jako sáňkovačská dráha, a to stará Valtová zakazovala a na kluky často vyhrcla lavor špíny, vzpomíná František Čelíkovský. ■

Příště: Dům č.p. 35

OBNOVENÁ VÝSTAVA HISTORICKÝCH FOTOGRAFIÍ VELKÝCH POPOVIC

Od 21. 9. je znovu k vidění ve vestibulu Vzorové lidové knihovny, Komenského 5. Navštivte ji.

Zahradnické okénko: Oblíbený rybíz

Vyzkoušela a sepsala **Dana Šinknerová**

Rybíz patří mezi velmi oblíbené ovoce a nechybí snad v žádné zahradě.

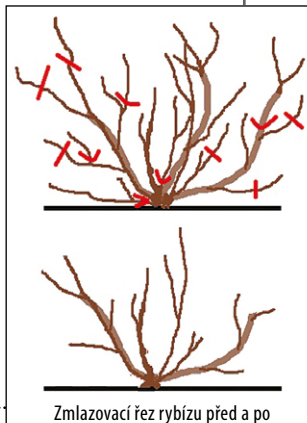
Setkat se s ním můžete v podobě keře nebo stromku. Stromky se snáze česají, ale je nutné připevnit jim korunu ke kůlu, aby se nelámala. Pěstují se druhy červené, bílé i černé. Plody mají široké využití. Bez zavařeniny, nejlépe té domácí, z červeného rybízu, by asi vánoční linecké pečivo nebylo to pravé. Čerstvý bílý rybíz je sladší než červený a neláká tolik ptáky. Černý rybíz má specifickou vůni i chuť, která ovšem

nemusí vyhovovat všem. Keře se mohou vysadit nejen v ovocné části zahrady, ale snadno nahradí i živý plot. Tím můžete oddělit užitkovou a okrasnou část zahrady. Podobně jako rybíz se pěstuje i kříženec černého rybízu a angreštu – josta. Josta je vzrůstnější než rybíz a má o něco větší plody. Bývají v hroznících cca po pěti bobulích a mají vůni podstatně mírnější než černý rybíz.

Příště nashledanou. ■

LÉTY OVĚŘENO aneb jak na zmlazovací řez

Zmlazovací řez rybízů před a po

Dávno jsou sklizené poslední bobule. Je čas rybíz prořezat. Protože plodí nejvíce na dvouletém dřevě, je nutný pravidelný každoroční zmlazovací řez. Na keři ponechte vždy 3 až 4 výhony stejného stáří. Větve starší 4 roků odstraňte. Z nových výhonů vyberte 2 až 3 nejlepší, které budou zárukou další úrody. Odstraňte i postranní výhony, které přilíší zahušťují korunu. Po řezu rybíz přihnějte prosátým kompostem. Protože koření mělce, musíte být při jeho zapracovávání velmi opatrní. ■